TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı :20866
Tarih :26.10.2026

52203

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Türkiye İstatistik Kurumunun 23 Ekim 2026 tarihinde yayımladığı Yükseköğretim Beyin Göçü İstatistikleri, 2025 verilerine göre yükseköğretim mezunlarının beyin göçü oranı yüzde 2,2'ye yükselmiştir. Eğitim alanlarına göre bilişim ve iletişim teknolojileri mezunlarında yüzde 7,0, mühendislik, imalat ve inşaat alanlarında yüzde 4,8, doğa bilimleri, matematik ve istatistik alanlarında ise yüzde 3,0 oranında beyin göçü kaydedilmiştir.

Lisans programları bakımından moleküler biyoloji ve genetik mezunlarında yüzde 13,1, işletme mühendisliğinde yüzde 13,0, matematik mühendisliğinde yüzde 11,0, elektronik mühendisliğinde yüzde 10,9 ve fizik mühendisliğinde yüzde 10,2 oranında beyin göçü gerçekleşmiştir. Bu alanlar, bilimsel araştırma, yazılım geliştirme, ileri teknoloji üretimi ve sanayinin nitelikli insan gücü ihtiyacı bakımından önem taşımaktadır.

Bilim ve teknoloji alanlarında yetişmiş insan gücünün yurt dışına yöneliminin nedenleri, araştırmacıların istihdam koşulları, araştırma ve geliştirme yatırımlarının yeterliliği, özel sektörün nitelikli personel ihtiyacı ve mevcut destek programlarının sonuçları birlikte değerlendirilmelidir.

Bu bağlamda:

1. Bakanlığınız tarafından bilişim, mühendislik, temel bilimler ve ileri teknoloji alanlarında yetişmiş insan gücünün yurt dışına göçünün nedenleri ve sanayi üzerindeki etkilerine ilişkin herhangi bir araştırma yapılmış mıdır? Yapılmışsa sonuçları nelerdir?
2. Türkiye'de 2023–2026 yıllarında araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde çalışan araştırmacı ve teknik personel sayısı kaçtır? Bu kişilerin kamu, yükseköğretim ve özel sektör arasındaki dağılımı ile yıllara göre değişimi nedir?
3. Bilişim, yazılım, elektronik, biyoteknoloji ve mühendislik alanlarında nitelikli personel ihtiyacını karşılamak amacıyla Bakanlığınız tarafından 2023–2026 yıllarında hangi istihdam ve destek programları uygulanmıştır? Bu programlardan kaç kişi yararlanmış ve ne kadar kaynak kullanılmıştır?
4. TÜBİTAK tarafından yürütülen Uluslararası Lider Araştırmacılar ve Uluslararası Genç Araştırmacılar programları başta olmak üzere, yurt dışındaki araştırmacıların Türkiye'ye gelmesini veya dönmesini destekleyen programlara 2023–2026 yıllarında

kaç başvuru yapılmış, kaçı kabul edilmiştir? Desteklenen araştırmacıların kaçı Türkiye'de çalışmalarını sürdürmektedir?

5. TÜBİTAK desteklerinden yararlanan araştırmacıların ve doktora sonrası araştırmacıların çalışma koşulları, ücretleri, sosyal güvenlik hakları ve uzun vadeli istihdam olanaklarını geliştirmeye yönelik hangi çalışmalar yürütülmektedir?
6. 2023–2026 yıllarında teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren işletmelerde çalışan araştırmacı, yazılımcı ve mühendis sayısı kaçtır? Bu işletmelerdeki nitelikli personel istihdamının illere ve yıllara göre dağılımı nedir?
7. Araştırma ve geliştirme faaliyetlerine ayrılan kamu kaynaklarının ve özel sektör teşviklerinin nitelikli araştırmacı istihdamına etkisi Bakanlığınızca ölçülmekte midir? 2023–2026 yıllarında sağlanan desteklerle kaç yeni araştırmacı istihdam edilmiş ve bu istihdamın ne kadarı devam etmektedir?
8. Bilim ve teknoloji alanlarındaki beyin göçünü azaltmak, araştırmacıların Türkiye'de çalışma ve kariyer olanaklarını geliştirmek ve bölgesel araştırma kapasitesini artırmak amacıyla hazırlanmış bir eylem planı bulunmakta mıdır? Varsa hedefleri, uygulama takvimi, ayrılan kaynaklar ve bugüne kadar elde edilen sonuçlar nelerdir?